

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRÑAP.

Előfizetési árak:

Égész évre	4 frt
Fél évre	2 »
Negyed évre	1 »

Felolós szerkesztő: **Fehér János.** Főmunkatárs: **Révész Lajos.**
Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előzetesek a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt. ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.
Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Reuter ügyvitel” és a „Magyar Távir. Iroda” hirdetői Irodája Budapest, Gránátos-utca 1. szám.

Az egészség mint nemzeti eszme.

Boldogult Trefort miniszter, a nemzeti eszmék és hazafias tettek nagy embere, — a ki oly sokszor elmerült a haza sorsának mérlegelésébe, — a vagyon és a műveltség mellett első sorban az egészséget proklamálta oly nemzeti eszme gyanánt, a melynek megvalósítása garantálja az állam fennmaradását.

Valóban az egészség nemcsak egyes ember magánügye, egyes ember érdeke, hanem általános nemzeti érdek is s ennél fogva oda kell törekednünk, hogy az, olyan egyetemes eszme színvonalára emelkedjék, mint a melyen a vértünk alkatrészévé vált hazafiság eszméje.

Az a világtörténelmi esemény, melynél fogva különféle népek és nemzetek képviselői időnként a szélrózsa minden irányából más és más országok fővárosaiban egygyülekezvén, kongresszust ülnek a célból, hogy az egészségügyet tegyék szakavatott, bölcs tanácskozási tárgyává, — arra utal ugyan bennünk, hogy úgy tekintsük az egészségügyet, mint oly nemzetközi érdek, melynek megoldalmazásában és ápolásában le kell omlani mindazon válaszfaloknak, melyeket a vallási, faji, nemzeti, vagy bármely néven nevezett szűkeklőség állított fel ember és ember közé.

Ámde azt a magaslatos célt, hogy tudni illik a közegészségügy nemzetközi érdekévé tétessék, csak úgy érhetjük el, ha azt előbb minden egyes népek és nemzetek, minden országok és államok a saját maguk nemzeti céljaikká teszik.

Ez a magyarázat önként következik és indokoltá lesz, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a közegészségügyi kongresszusok is azt a célt, mely szemük előtt lebeg, vezetésesen, hogy az egészségügyi érdekek nemzetközi érdekévé legyenek — úgy vélik elérhetni, hogy azt mondják: Mi a közegészségügy rendezésére nézve irányt akarunk adni az államok kormányainak, annak eszméje iránt minél szélesebb körben fölkarjuk ébreszteni az érdek-

lődést s egyöntetű eljárást végeztetni akarunk a társadalomra.

Az állam azonban ezen tevékenységében a társadalom szövetkezése nélkül igazi eredményekre nem számíthat. Ha a társadalom és az iskolák, az egyházak, a sajtó, az irodalom révén közreműködik arra, hogy az egészség érdeke minél szélesebb körben, az egyes családok kebelében is, még ott is, a hol a műveltség hajnalpírja csak most kezd felcsillamlani, — a nemzeti eszme színvonalára felemeltesse, — akkor meglesz az eredmény.

Mert nyilvánvaló az államalkotó magyar faj azon hivatása, melynél fogva nem az erőszak fegyvereivel igyekszik magába beolvasztani más fajokat és nemzetiségeket, hanem kultúrájával és azzal a hatalmával, mely a testi épség és egészség állandóságában, szívósságában és produktív képességében rejlik.

Ha egy francia tudós szerint az ördög alatt a test épségét értjük, akkor elkerülhetetlen szüksége van a magyar fajnak az anyagiasság ezen ördögére.

A testi egészség dolgában az igaz, hogy nemzetiségeink között az első helyen állunk, mindazonáltal az aránylag nagy mérvű halandóság még mindig arra ösztökél bennünket, hogy nagyobb gondot fordítsunk egészségünkre.

Miként termő földünk, sokat ígér és keveset ad, úgy vagyunk itt-ott a népszaporodással is.

Termésünk nagy részét tönkérde beleség sokszor még virágában pusztítja el, újszülötteinknek csaknem fele esik évenként áldozatul a különféle nyavalyáknak és pedig leginkább azon vidékeken, a hol a magyar faj képezi a domináló elemet.

A városokban, a magyarosodás ezen kiváló műhelyeiben találkozunk legtöbbször ezen szomorú állapottal.

Az ujonczosi statisztika s az a körülmény, hogy a negyedik korosztály behívása is szükségessé válik, azt mutatja, hogy népünk testalkatra nézve is satnyul, — degenerálódik. Hogy felette sok nyomorultjaink, testi és

lelki betegek vannak, arról kórházaink túlfőmöttsége eléggé tanúsodik.

Hát még a túlságig hajszolt tanulás és a félszeg irányba terelt modern civilizáció, az értelmi keresetet űző osztályaink kebelében mennyi macacs testi bajoknak kútforrása!

Szolgáljanak ezen soraink a magyar államnak és a magyar társadalomnak komoly intéssül és figyelemzetéssül arra, hogy igyekezzen odahatni, miszerint az egészség, ez az államfenntartó erő, az államalkotó magyar fajnak a hazafisággal egyenlő rangú nemzeti eszméjévé legyen.

Állítsunk fa-iskolákat!

A mezőgazdaságról szóló 1894. XII. t.-c. a községi fa-iskoláról törvényhozásilag gondoskodván, ezen törvény 45. §-ának rendelkezése alapján — a községi fa-iskolák kezeleése és a tanköteles gyermekek a fa-tenyésztésben való gyakorlati oktatása céljából — a m. kir. földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1894. évi 2051. számú rendeletével — utasított bocsátott ki. és éppen ezen körülmény indított engem arra, hogy eme kérdésről pár sorban értekezsek s hiszem, hogy ezzel az ügynek inkább hasznára, mintsem hátrányára leszek.

A községi fa-iskolák ügye jóformán országszerte édes álmát aludta ez ideig s a fent idézett törvény mintegy intőjelel arra, hogy álmából felzavarjuk, életre keltsük.

Eddigél a községi fa-iskolák szervezése csupán az 1868. XXXVIII. t.-cikknek a népiskolákban tanítandó kertészeti gyakorlatokra való tekintetből s nem is annyira törvényben, mint inkább miniszteri rendeletekben alapult, melyek hatása alatt azután egyes megyék törvényes erővel bíró szabályrendeletekkel szabályozták azt.

Hogy megynéknak a fa-iskolák szervezésére és rendezésére hozott-e valami határozat avagy rendelet, nem tudom; de ha tényleg hozzatott is, annak mindez ideig valami szembőlő haszna alig mutatódott fel, noha 1868 óta ide s tova 27 év telt el. Vidékünk klímájának megfelelő gyümölcsfákat tenyésztő és terjesztő fa-iskolák, — egy két magános fa-iskolát leszámtva — alig találunk.

De ha szabályrendelet nem intézkednék is megynéknak a fa-iskolák illetőleg, közigazgatásunk vezetőségének más tereen kifejtett tevékenysége bizottságokat nyújt arról, hogy úgy az 1868. XXXVIII. t.-c. ide vonatkozó rendelkezése, valamint több, a községi fa-iskola érdekében kiadott miniszteri rendelet nem

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCAJA.

Hannah szerelme.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcaja. —

Ira: Okolicsányi Károly.

Theklának hitták. Mi legalább annak neveztek. Nagy sötétszemű, büszke leány volt. Éppen olyan kopott, éppen olyan ügyetlen, mint a többi pincérnő.

Egy kávéházban ismerkedtem meg vele. Igen jól esett neki, ha rea néztem, de szóra sem méltatta többé azt, aki valamely üres bökkál, vagy szemtelen hízelgésel közeledt feléje.

Közönséges, üres szívű pincérleánykának néztem, mint amilyen szaz nagyvárosi közül kilencvenkilenc szokott lenni.

Unatkozó fiatalember ráér kalandok után maszkálni s agyonüthet sok kellemetlen órát az ilyen unatkozó, csinos grizetekkel s pincérleányokkal a záróra után.

De Thekla mégis eredetibb volt azoknál, voltak érzései, voltak vágyai és volt szive is.

Mondom, később megbecsülni kezdtem ezt a leányt.

Egy este későn jöttem a kávéházba. Nehány katonatiszt szürsülgette a feketekavéját s kívülül senkim volt a teremben. Amint megpillantott, felém sietett s üdvözölt. Ezután elhozta piccolommal s leült melém. Sokat, nagyon sokat beszélt a sorsáról és szenvedéséről. Valami különös rokonszenven ébresztett bennem ez a leány. Mondom, érdeklődni kezdtem iránta. Szellemessége elárulta, hogy nem afféle tucatleány.

A tisztek távoztak s én is fiztettem. Ő vette át a pénzt, mialatt susogva mondta:
— Látogasson meg a záróra után.

Csinosan berendezett kis szobácskája volt. Az asztalon igen sok arckép hevert; azokban kótoráztam. Figyelmem egy női arcképen akadt meg.

— Kicsoda ez a nő? kérdém megütközve. — Anyám, a kit nem ismertem. Meghalt.

Ez a válasz meglepett: ez az arckép az ő anyja, a kit nem is ismert. Ennek az arcképnek a parját az anyam albumában láttam, melyet nagyra becsült. Sokszor mondogatta: ez egy jó barátom, fiatal korában igen szép volt, később vetélytársom lett, majd pedig Zsongory főszoalgaribó tette magáéva. En azért nagyon szerettem. Sokáig leveleztünk. Néhány éve telt el már, hogy híret nem hallottam.

Valami kimondhatatlan érelem fogott el. De nem aruitam el kilettem. Ott hevert egy férfi arckép is, összetörve, megszurkálva. Amikor kezembe vettem, a leány leigete megállt. A túlsó oldalon ezt olvastam, hangosan: »Hannahnak 18...» A leány viszszaesett szölyejébe és keservesen sirt.

— Miért sír Thekla?
— Hannah vagyok!

E pillanatban egy gyászfórral bevont piciny gyermekarcképet vettem észre a többi között. Ennek a túlsó oldala pedig ez volt írva: »Gyermekek, Hannah, édes gyámjaim!« E sorokban az ő irasat ismerem fel.

Most már mindent tudtam. Sávem elszorult s a helyett, hogy gyűlöltem volna, azt mondtam neki: bizzal bennem és megcsókoltam a homlokát.

Elváltunk és én még az nap irtam levelet nővéremnek, anyam barátjának arcképeért, a melyet harmadnapra elhozott a postás.

— Szeretsz édes Bélam?
— Hannah, szeretlek, nagyon, kimondhatatlanul szeretlek.

— Úlj le mellém a számolyra, hajtsd ölembé szép fejedet és hald történetem.

Szomorú, de igaz.
Úgy kedzhetném, hogy volt egykor egy nagyon nagyon szerencsétlen család; de nem teszem, mert az a család akkor még nem volt az, amidőn én eszmélni kezdtem, legalább én előttem nem. Poppa, fény, gazdaság és öröm vettek körül. Gyönyörű kastélyunk az örökzöld, fenyes közepette sohasem nélkülözta a vendégségét.

Nem tudtam akkor még, hogy ezek kényszerből jöttek el; nem tudtam, az a rengeteg vagyon és kincs, haracoslás és rablás szerzeménye.

Ne reszkess Béla, nem rabló gyermeke vagyok én, nem is uzorásod, hanem olyané, aki az embert életében öli mar meg...

Kastélyunk körül messzi vidéken nem lakott senki. Azok a szegények, akik véres verejtékkel törték fel azt a földet, amely egyik évben épen csak annyit adott, amennyi a legszűkecsébbekké elég volt, a másik évben pedig azt is elvevte, messzire a szép alföld rónáira távoztak. Nekem azt mondtak, hogy azért, mivel nem tudtak megélni; csak később tudtam meg, hogy atyám üldözte el őket.

Atyám, akit mindenki hóhérnak nevezett, a vidék főszolgabírája volt. Tőle függött az alispán, a megye

kerülte ki annak figyelmét s bizonyára nem rajta múlt, hogy a gyümölcsfák ápolása ez ideig nem részeseült a »kellő« méltányoláshoz.

A gyümölcsfa-tenyésztés hosszóságát, szükségességét nemcsak az idézett törvények és rendelkezések indokolják eléggé, hanem bizonyított tesz arról azon érdeklődés is, melylyel legfelsőbb körökön által ezen ügy felkarolható. Ismeretes, hogy a fa-iskolák kezelése körül kifutott tevékenység buzdításul nem csak jutalmak tűztek ki, hanem a fa-tenyésztés iránt érdeklődők ismeretköreinek bővítésére és erősítésére megfelelő tanfolyamok is rendezettek.

S hogy mindezek mellett nálunk a fa-iskolák ügye egy lépessel sem haladt előre, azt lehetne hinni, hogy ennek oka vidékünk éghajlata, vagy talán talajviszonyaiban leledzik. Amde ennek határozottan ellene mondanak az itt-ott látható magán-fa-iskolák, továbbá a közegészség találati 50–60 esztendő óta erőteljes gyümölcsfák. Az igaz okot tehát máshol kell keresnünk s azt hisszük, eltaláljuk az igazságot, ha ilyenül első sorban a közönységet jelöljük meg.

Meg vagyok róla győződve, hogy megkülönböztetett intelligens társadalmi főnyel és befolyása felhasználásával, a szegény polgártársak korlátoltoköré megnyílnék. A közösi fa-iskolákból úgy az egyesek, mint a közéskörre hármló hasznára való irányítással, megyek nem egy közegészségben lehetne közösi fa-iskolát létesíteni. A többi aztán magától jönne. »A példa vonz« elvénél fogva és az elérhető haszon látára a kevésbé lelkesülők, sőt a minden jót és szükségességet ellenzők is beadnak utóvégre derekukat.

De okozója a gyümölcsfa-tenyésztés fájlyan kívül hagyásának másrésztől a kétely, hogy vajon a ráfordított fáradságnak meglesz-e megfelelő jövedelme.

Közegészség egyes udvaraiban, kertjeiben találatok öreg alma- és körtefák, görbe s erdei vadfák módjára minden rend nélkül halomra szűfolt szilvafák, itt-ott egy-egy diófat is, de ezek között alig fogunk két-három helyen izletes és így értékesíthető gyümölcsöt találni. Legfeljebb megszagolva, mint aszalt gyümölcs képezi egyik szerszám találatok népünknek.

A faj hibás megválasztása oka aztán annak, hogy a helyenkint találatok izletesebb gyümölcs is alig talál vévőre.

Nézünk csak a legközelebbi megyék gyümölcs-területeit, mily másnak állanak ott a dolgok!

Egyik öreg barátom az egyik közeli vármegyéből dícsereket mondta el, hogy ritka esztendő é, melyben 600–250 forint nem venne be gyümölcsért. »Ha nem terem az egyik kertemben — úgymond — terem a másikban, de csaknem minden esztendő van eladni való gyümölcsöm.« Ezen ismerősöm pedig a lábát sem teszi ki, hogy gyümölcsösén túladjon. Második, harmadik vármegyéből keressék fel a gyümölcs-kereskedők az egyes közegészségek, sőt legutjában már mázsaszámra vásárolva, a külföldre, különösen Bécsbe szállítják a gyümölcsöt.

Látam ismét másokat, különösen falusiakat, kik gyümölcstermeszték szerkezték rakva, indultak el azon túlnál s rövid időn ugyanolyan telítet szerkezték tértek vissza, csak hogy most már annak tartalma nem gyümölcs, hanem az érette kapott gabna volt.

Szilárd meggyőződésem az, hogy ha megékint izletes, jó gyümölcsöt s a kellő mennyiségben produkálna, ép úgy mint más e téren előrehaladt vármegyékben, annak értékesítése gondot itt sem okozna, s a gyümölcskereskedők figyelmé annál inkább irányódnék ide, mert vasuti összeköttetéseknek három, sőt négy irányban is, annak elszállítását sokkal könnyebbé s aztán olcsóbbá is tennék, mint más helyeken.

De hogy ez bekövetkezzék első és elengedhetetlen feltétel, hogy jó gyümölcsöt produkáljunk s erre hivatott első sorban a közösi fa-iskola.

Az a szegény gazda, ki alig látott valaha jobb gyümölcsöt, mint a milyen saját kertjében megerem, ha ültet is egyszer-másor gyümölcsfát, azt leginkább saját vagy legfeljebb közegészségi ismerősei gyümölcsfajával nemestíti be. Nem tudja ő, hogy kertjében jobb faj is megeremne, vagy ha tudja is, nem tudja honnét szerezzze azt be. A közösi fa-iskolák feladata e téren a lakosságnak segítségére lenni.

A közösi fa-iskolák kellő szakértelemmel kezelve, évenként több száz példányban terjeszthetnek a jól megválasztott s értékesíthető gyümölcsfaj-csapatékat, másrésztől kisengetnek a termelőket jó fajta öltö-zéssel s végül ezek kezeli szolgálhatnának utatitással a talajviszonyoknak megfelelő gyümölcsfaj megválasztására s további gondozására vonatkozólag.

Gyümölcsösök létesítésére van terünk elég s még az a legrosszabbnak látszó talaj is alkalmas egyik vagy másik gyümölcsfaj tenyésztésére.

Az a sok, s minden haszon nélkül paragon heverő vagy legfeljebb részben legelőül használt dombold, melyet a nyári záporos rengeteg árkokkal barázdált be, egy két évized alatt gyümölcsösök paradicsoma általa a jólét gyümölcsozája változhatna át, mi mellett a talaj fü-termeése is nem hogy apadna, hanem nagyobodnék s a mai liba- és birka-legelők véde a nap égető heve ellen, kitűnő fűvet termelhetnének, a dombok alatt elterülő szántóföldek véde lehetnének az ezekről lerohanni szokott víztömegekől.

Gazdaságban, s főképp a gyümölcsfa tenyésztésére vonatkozó részének ismeretével a népisoknál már az 1868. XXXVIII. t.-c. követeli s a most kiadott utatitási részletben sorolja előt az anyagot, melyet a népisok növénydekeivel nem annyira elméletileg, mint inkább gyakorlatilag megismertetni tartozik. S terül erre a közösi fa-iskolát jelöli ki, mely ha egyik közegészségben esetleg nem léteznék, a szomszéd közösi fa-iskoláig, vagy magánosok gyümölcsösére utatitja a tanítót. — En édes Istenem! ugyan mit tegyen most az a turócmegei tanító? Közegészségben, de még a szomszéd sőt a harmadik közegészségben sincs közösi fa-iskola, magánosoknál hasonlóképpen, ugyan hova vezesse ez növénydekeit és mikor? Ábból a papirosan 8. de a gyakorlatban 6 hónapnál alig tovább tartó tanidőből, az elvégzendő tananyag hátráltatása nélkül miképp szakítson legalább néhány félnapot, hogy az egy-két órányira létező fa-iskolát fölkeresse s ugyan milyen eredményre lehet az ilyen tanításnak?!

Ha gyermekeinket csupán tizfa-vevősközön tanítjuk oltani, a kukoricaszáron való hegedülési eredményt kapjuk; ha csak a szóbanban beszélünk arról, hogy így így meg amúgy kell ezt vagy azt csinálni, bizonyára apáikhoz hasonló gyümölcsfa-tenyésztőket nevelünk belőlük.

Nem marad más hátra, mint a tanítót magánhasználatára adott egy negyed (¼) holdnyi kert, már a hol t. i. ez is van, s hogy az a 800 ft minimumos tanító káposztát, hagymát, avagy gyümölcsfát tenyészteszen-e itt előbb és mennyit, annak kiszámítása még algebra szerinti is elég fejűtést okozhat.

Hogy gyermekeink a törvény intenciójának megfelelő ismeretel szerezhessenek a gyümölcsfa tenyésztesése körül, az csak is a fa-iskolákra vonatkozó törvény alapos és pontos végrehajtása által érhető el. Mert csak ekkor és így kap a gyermek kitartó kedvet, ha munkájának eredményét tényleg látja is. Tapasztalásból tudom, mily örömet dolgozik akkor, ha látja, hogy ennek vagy annak a fácskának magját már ő ültette, ezt vagy amaz már ő nemesítette. S az ily módon felkeltő érdeklődésnek a felnőtt korban is nagyobb hatása van az emberre, mint minden későbbi belediktált igazság elismerésének.

— Miattad tettem mindent.

Némán, izgatottan ment be szobájába. Estefelé egy dörgés hallatszott, a melyet a távoli sziklak szászorozva vertek vissza.

Atyám megölte magát és amint mondta, miattam. Eleinte nem értem; később mindent, mindent átláttam. Atyám miattam volt a vidék hóhéra, hogy engem gazdagga és szerinte boldogga tegyen. Üzemei vittek édes anyamat sirba. Hogy gazdagabbá tegyen, nem hazasodott meg újra. Szeretőt tartott, aki őt melőtte és aki engem nevelt, akit én anyámnak hívtam. Most rájöttem a legfelsőbb helyen is üzemeire, kérdőre vonták s nem maradt előtte más ut a menekülésre, mint a halál.

Édes anyam arcképet, melynek masa nálad van, atyám tárcájában találtam. Ez az arckép legdrágább kincsemet képezi.

Atyám halála után mostoha-anyam a szeretőjével megszőkött, azzal a szeretővel, akit én is imádtam, akiben jövömet, boldogságomat, mindenemet elhelyeztem.

Úgy-e szomorú történet, szerelmem, kis babam. Hat te könnyezel is?

Nem akartam tovább ott maradni a szegény és bűn tanyáján.

Feljöttem a fővárosba, szépen és gazdagon. Könyven s mintegy örömmel hagytam oda ifjúságom szép földjét. Nem tudtam még, mi az éle, nem tudtam, hogy itt a szépséges és gazdagságra szomjaznak. Tapasztalatlán voltam.

Elbuktam.

Csak az fáj, csak az fonyaszt napról-napra, hogy bukásom oka is... ő volt.

Először mostoha-anyám pénzét dorbézolta el s a faképnél hagyta. Azután alig tudta meg, hogy feljöttem, mindjárt felkeresett. Először csak levélben; bocsánatot

A gyümölcsfák iránti érdeklődés felkeltésével elérjük még azt is, hogy gyermekeink de talán már a felnőttébbek is, a szép gyümölcsfákon nemcsak ostromnyélnek való gyalogt fognak keresni, hanem megbesűlik azt a gyümölcsöt is. Sőt általában a fák iránti respektusok a fejlettség korban odát terjedhet, hogy az utak mellett egyes fakedvelők által ültetett fák nem lesznek a fuvarosok eltűrtő hámfájának avagy emelő rúdjának helyettesítői, s idővel az utakat Turócban is nem a komikus szalmacsutakkal díszített rudak lesznek kénytelenek jelölni, hanem fasorok fogják szegélyezni utainkat.

A gyümölcsfák iránti érdeklődés fejlesztése s egy-két nevetelen, rakoncátlanokodónak szigorú megfenyítésénél felelegesebb fogja tenni azt, hogy a szegény tulajdonos vasvillával fegyverkezve kénytelen legyen őrizni minden egyes gyümölcsfáját, kockára tevéen ezzel még testi épségét is, nem a lepotyánzó gyümölcs, hanem a kerítés mögől őt üdvözölő kövek miatt.

Jaj! de félek, hogy a szép tervek és óhajások sokasága utóvégre azon közmondás igazságát fogja eredményezni: »ki sokat markol, keveset fog«, s éppen azért ez alkalommal megállapodom kalandozásaim közepette, kérve Turócvármegye intelligenciáját, első sorban s vele egyetemben a nagy közönységet, ébresszen itt is a közösi fa-iskolák ügyét. Ne várjunk addig míg reá kényszerítenek, hanem ismerjük el magunk is a jót, a hasznosat s legyünk önmagunk a kezdeményezők, hatóságaink támogatása akkor sem marad el.

Zsorna Rezső.

Lapszemle.

A »Národnie Noviny« f. évi március 17-éről kelt száma a socialismusról hoz vezércikket, a melyet sajátos fölfogásánál s irányzatosságánál fogva érdekesnek tartjuk t. olvasóinknak bemutatni. Ime a cikk:

Nemrég egy országgyűlési képviselő igazi hétszilvafás svihakszággal írt az újságokban az 1892-ik évi vármegyei éhínségről. A cikkből, miként az ammoniak, nehéz szakgint kiaramlott a magyarán dölyfőség, s az vármegyei tótok fölötti kérdéző gúnyolódás, a kik a segélytöztözött bizottság elé kognakért — úgymond — kötfékekkel mentek, mert azt gondolták, hogy egy-egy lópat kapnak. Így beszél a népről, képviselője és védője. Bizony »képviseelője s védője« Paulinyi-Tóth Vilmos értelmében aki a képviselőt úgy mint a tótok nyak-szirjének s fejének malomzúzójaként, a »védőt« pedig kapun ülő s a tópt tetteknek csokizó s azok elsoványodott tagjait a kapu éles szögeivel szagot lénynek festette le. Igazán, ezen képecskéket le kellene festetni, művésziül tőkeletesbíteni s az egész tőz nemzetiség között elterjeszteni. De hisz ügylátszik, hogy már akkor is konfiskáltak! Ilyen igazságot nem viselhet el a magyar szabadság.

A tötvédők örök nyomora fölött gúnyolódni csak a »magyarán-ság« által tompa elméjűség csökönysödött renegatnak lehet. Ezen nyomor ez időszert akút jeleget mutat, s egészen véve chronikus úgy annyira, hogy föl nem kelti »a nép fiainak« »védőinek« s a sinekúrát után lótvőtvő »jótévköz« figyelmét. Nem volt róla egyetlen egy szó sem: a képviselőházban s a miniszteri tanácskozásokban. Az egyetlen hírből, aki erről gondolkodott az uralkodó Loyd-koteria által még halála után is gyalogzott Baross volt. Alaváló plutokratikus cikkek jelentek meg Barossról s »Loyd«-ban, mikor már a kemény, trencsényi anyaföldben nyugodott. Hiába, ez a plutokratikus, semita cselédnepség a földet s a népet saját vagyonának gondolja s az »irányadó« körök, azaz a szákmányon osztozkodó érdektársak s

minden hivatalnok. Mert atyámnak a szolgabírászkodáson kívül más foglalkozása is volt: a pénzközlés. Nem volt ő uszoras, nem is fogadott el sem kamatot, sem irast a pénzről, becseletszóra adta azt. Ezért, azután élénkezt neki mindent.

Anyámat nem ismertem; valami nagyon szép, de nagyon rossz asszony nevelt fel. Hoztam ugyan jó volt, de atyámmal és a házépellel bant rosszul, pedig a mint késsőbb megtudtam, nem is volt atyámnak hitese felesége.

Körülbelül tizenöt éves lehettem, amidőn egy nyalka fiatal ember járogatott el házuinkhoz. Azt mondták, hogy az én kedvemért járogat oda. Én hittem, mert igazan szép leány voltam akkor...

Tudom, azt akarod mondani édes, hogy most is az vagyok. Szép, kis babam, neked az, mert szeretsz nagyon. De milyen voltam én akkor! Magas, nyulánk volt termetem; hosszukas-oval arcom és olyan érdekesen rózsás; feketé szemem akkor tüzben égett és kicsattano ajkaimról barki is szerette volna élvezni az édeni mézet. Most már csak romja vagyok a réginek. Sápadt arcom, igaz, tudtetszeni soknak. Nem csoda, hiszen eléggé kiemeli szímet a feketé csipke-ruha. Mélaező szememben még csak a régi tűz nyomai sincsenek meg.

S te tudsz engem mégis szeretni. Ne pirulj el, hiszen szászor mondatd te magad is...

Hittem és reméltem, feledni iparkodtam a multat, hogy csak a jövőnek élhessek; egész napokon át ábrándoztam róla a fenyesek néma magányában, mert igazán szerettem őt. S ő azalatt fennt a kastélyban, amíg atyám hivatalos ügyekben volt távol, avval, a kit én anyámnak hittem, töltött kellemes órákat. Egyszer atyám varatlantul, felidult arccal jött haza. Kérdéstem ennek okát, ő könnyes szemével merően rám nézett, mintha hallottam volna, hogy mondatd:

kért a multtér s hivatkozva jó szivemre s az ő forró szerelmére, reméli, hogy nem fogom megtagadni tőle azt, hogy felkereshessen.

Én még mindig szerettem, győnge voltam, magamhoz hívtam.

Még tudott hízzelegni! Nem állhattam ellent, átadtam magam neki teljesen.

De legalább boldog voltam, örömmel adtam neki pénzt, amennyi kellett, ő boldogságot adott érte.

Drága boldogság volt az.

Rövid három év alatt egész vagyonomat elverte, s én még boldogult édes anyám érték tárgyait is eladtam, csak hogy az ő kérdésének eleget tegyek.

Megtört szívvel gyermekeimmel, koldusan maradtam, elhagyottan.

Elhagyott; nem nézett felém többé.

Fajdamamak követte a másik. Szivem bálványá elhunyt: gyermekeim meghalt.

Sok, sok ideig bolyongtam a fővárosban egyedül, hajléktalanul...

Tapasztaltam sokat... Tanultam megismerni az embereket.

És most, te felemeléd a sárból.

Te pénzzel, nyugodt ételt ajánlétkozol meg, én, boldogságod adok neked cserébe... Nem felsz, hogy ritul játszom veled, mint velem játszottak?

Sirsz?! Hát mégis szeretsz! — Kedvesem, szerelmem, mindenem, kerlek mindenre, ami szent elléted, hajgy el... — Nem hagyysz el, nem tudsz nélkülem élni, inkább megölöd magad?... Jól van. Jöjjon, a mienk jönnie kell.

pajtások segítségével kiszívja minden életerejüket. Ez mi nálunk az úgynevezett hazafiaság igazi értelme.

Az irányadó körök egyetlen végzetlása az, hogy a mi tót népünknek oly lsten-adta kimeríthetlen adagú túrelme és értelme van, a mely mellett büntetlenül lehet kiszopni, elhanyagolni s veie mint valami barommal elbanni. Ugy halljuk például, hogy léteznek egy körjegyző, aki, a hivatalos ügyben hozzá járú feleket veri s kitaszítja. A hol ilyesvalami nem kelt a lakosság között felhaborodást, ott a szandékos elhanyagolás s a pénzbeli exploatació vigan virágozhatik. Az összes kormány gondoskodása miatt, kezdve Andrássy Gyulától egészen Bánffy-ig, egész tót nemzetiségű vidékünk karszt vagy pusztaság lenne. Turóc-Felső-Trencsén, s Liptómezőben a búzke vasúti mozdony néptelen vidékeken haladna keresztül. Hogy még sem történt így, érdeme csak a tót nép túrelmeségének, szorgalmának, s természetes értelmiségének. No de a nép magában nem nyomhatta el a nyomót, a mely ellenállhatatlanul terjed.

Ezen örökké való chronikus, aratástól-aratásig tartó nyomóról nincsen fogalmuk azoknak, akik szerencsétlen sorsként a nemzet nyakára tolatokadt. Mondjuk ki teljesen az igazságot, nincsen róla tökéletes fogalmuk nekünk sem, akiben a tót népet féltől fogva a szeretet, s védjűk szellemi kincsét, s apojuk végig üldözött tóságot. Mindenki nem tehet mindent. A kabinet emberei be nem hatolhatnak a realis élet apróságai azoknak segítségére nélkül, akik a nép között élnek, s a kunyhókba jaratások.

Már itt az ideje, hogy komolyan foglalkozzunk ezen siralmas tejjel. Oly kormánytlanok azoknak, amilyent nekünk a plutokracizmus talál föl, névveltség lenne. Még nevétségbe volna az országgyűlés elé menni panaszsal, a melyben mind olyan urficska ül, mint az, a ki fenntevett cikket írta az Armegegyi nyomóról. Más fórumunk nincs és nincs. A tót, azabik ezen utolsó oldalra elé, nem mehetünk, nem szabad mennünk, fizikai nyers erővel általak el utunkat. A nemes magyar nemzetiség s ő felsége legdicsebb trónja köré a fognazat, sok évi börtönt emeltek.

Nem marad számunkra mas hatra, mint saját erőnk megfeszíteni. S ez természetes dolog. Ha mi, a nemzeti, védelmező, s törvényes alapon működő tót párt nem gondoskodik a tót nyomor kérdésének megvilágításáról; majd gondoskodik arról a szocializmus s elfoglalja erőszakkal a mi örökségünket. Nem szabad megijednünk attól, a mi oly bizonyos, de meg kell előzni. Ha a szocializmus hozzánk előlj, semhogy a tót nemzetiségű meggyőződés megzomlódnék, véleményem szerint ez a tót nemzetiségű szerencsétlenség lesz, jöhet emellett a nemzetiségű mostani kiszíjoltóságának s megfosztásának rendszere is tönkre juna. A szocializmustól elidegenít atheizmus jobban mondva vallástalanossá s ezen szazad a legnagyobb ostobasága, az úgynevezett kosmopolitizmus, a melyről minden szocialista-frázista beszél, s a mely a teljesen semmit nem gondolkozó fön kívül sehol sem létezik, mivel hogy a népet nem lehet kosmopolitizálni csináni, s uniformálni ép úgy, amint nem lehet keresztül vinni, hogy a világ valamennyi népének egyforma színű szeme, haja s bőre legyen.

No de avval, a mi a szocializmusban igazság van, s ezzel minden viden nélkül bir, azzal, hogy agitáció úgy terjed mint a vadoz tüze, ha füve a nap sugarai alatt megszárad, könnyen magával sodorhatja tót népünket is, amelynek hozza több belső oka is van mint a szegedi tanyások s a hódmezővásárhelyi csikósok — és kanasoknak.

Azért is előbb saját magunknak kell hozzálatnunk a tót nyomor, a pauperizmus statisztikájának s okainak studiumához stb, csak aztán valótveszünk működni.

Ez nem egyesek, hanem mindnyájuk munkája csináljuk magunknak ehhez komitét, osszunk tel a munkát! a pauperizmus kérdésének közös, systematizált ügykezettel való áttanulmányozása indító okul fog szolgálni máshoz is! mitsém használ a politika, ha népünket meg nem látogatjuk ott, a hol leginkább érez fájdalmat. Ha megövjük s megvédjük a nyomor elől, a nyelvs s a szellemi adományok védelme is könnyebb lesz nekünk.

Ezen általános javaslatához alapos terv s megállapodás szükségeltetnek. Irjatok nekünk javaslatokat s véleményeket, mi készek vagyunk kidolgozni a tervezetet s azt a közvélemény jóvahagyása elől terjeszteni. Valaminek azonban történnie kell, ha nem akarjuk tönkre juttatni önmagunkat s népünket!

Hirtelenében nem jut eszünkbe, ki lehet az író, ki a »Nar. Noviny« által annyira nehezelt cikket írta az 1892. armegegyi inségről. Bárki legyen azonban, nem hihetjük, hogy cikket azon tendenciával írta volna, hogy a tótokat maró gúnny tárgyváva tegye. Ezért a magyarságtól a jó indulat s testvéri gondoskodás tényét ismét nem lehet elvitatni s kereken eltagadni. Azt hiszünk, de sem irándó a magyarság rovasára, ha egy körjegyző megfedlekézén hivatalval jaró előzetkenységéről és szolgálatkötelességéről, durvan s komizál banik a hozzá jövö felekkel. Egyeseknek hibája miatt nem lehet okozni az összes magyarságot. Nem hiszünk különben, hogy az említett ténykörülmeny csakugyan való s ha az illetékes felsőbb hatóságnak tudomására jutott, hogy a magáról megfedlekézett körjegyző utat megérdemelt büntetéssel ne sújtana. Nagy baj, hogy ilyen csekélységben óriási dologt látnak a nemzetiségi agitátorok s minden eszközt-módot felhasználnak arra, hogy a békés egyetértést feloldják. Hogy a szocializmus tévtanai elől megóvni óhajja cikkirő a tót népet, azt nagyon is jól teszi. Humanus ténykedés — bármily oldalról jöjjön is — mindig elismerésre itái, csak ne legyen a tervezett óvin-tézkedés ürügyül felhasználva, meg nem engedett célok

előmozdítására! A fentebbiekből azonban nagyon is kizérhető olyasvalami, hogy a cikkirőnek az faj, hogy a kormány részéről most az inségre jutott magyarok némi segélyben részesítettek s az említett segély nem a tót népek adatot.

HIREINK.

— A F. M. K. E. hangverseny. A mai napon rendezett hangverseny irant igen nagy az érdeklődés. A belépti jegyek egész héten at nagy keletnek örvendettek s így biztosra vehető, hogy az anyagi siker nem fog elmaradni. A szereplő műkedvelők pedig a legnagyobb szorgalommal készültek az egyes darabokra s így alkalmuk lesz azokat a legmondosabban betanulás és összejátekban hallani. Ismételen ajánljuk a mai hangversenyt t. olvasónk figyelmébe.

— Március 15-iki ünnepe. A turóc sz. mártóni all. kereskedelmi iskola ifjusági önképzőkőre ez évben is megünnepeli március 15-ét. Az ünnepegy tárgysorozata a következő: 1. Előőki megnyitó beszéd, elmondja Boldis Ignác igazgató. — 2. Nemzeti dal, szavalja Pollak Simon (középkerek. isk. tanuló). — 3. Világosnál, szavalja Dubovszky Géza (középkerek. isk. tanuló). — 4. Március 15. Incédy Lászlótól, szavalja Donath Ferenc (középkerek. isk. tanuló). — 5. Emlékezés 1848. évi március 15. ére, írta és felolvassa Puskas Antal (középkerek. isk. tanuló). — 6. A második asszony, Györy Vilmostól, szavalja Ander Antal (középkerek. isk. tanuló). — 7. A szabadság ünnepe, Naszódli Istántól, szavalja Lindenstein Adolf (középkerek. isk. tanuló). Az ünnepegy az állami iskolák nagytermében tartatik meg, kezdete d. e. 10 órakor. Az intézet igazgatósága — miután külön meghívókát nem bocsát ki — ez úton hívja meg az ifjusag eme hazafias ünnepe irant érdeklődő közönséget.

— A Körömbányai Magyar Egyesület mult évi működéséről szólv jelentést vettük a napokban. Az egyesület f. évi január hó 6-án tartott XV. közgyűlésén Schöhrler Karoly elnök, meleg hangú szavakban emlékezik meg az egyesület volt titkárától, dr. Versényi Györgyről aki 15 éven át bugzókodott ezen egyesület fenntartása és felvirágzása érdekében. A titkári jelentést Bellaagh Aladár ideglt. titkár olvasta fel, melyből kitűnik, hogy az egyesület felhasználta mindazon eszközöket, melyek a magyar állameszme terjesztésére az idő szerint a legalkalmasabbnak ismertetnek el. Így: estélyeket rendezett a magyar irodalom, történelem és zene népszerűsítésére végett; megünnepelte március 15-ikét; anyagi erejéhez képest megjutalmazta Berzsényi Gusztáv kunovásági elemi isk. igazgatót; április 1-én a nemzet nagy halottja. — Kossuth Lajos emlékére gyászünnepet rendezett; kérelmezte a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot, hogy Körömbányán övonóképző intézetet állitson fel; majus hó vége felé kiküldötte Versényi György titkárét s Bellaagh Aladár v. tagot a vidéki iskolákban elért magyar nyelvi előmenetelnek megvizsgálása céljából; augusztus 17-én a kunovásági állami elemi iskolának, mint a magyar nyelv tanulásában legzebb eredményt felmutató iskolának, nemzeti zászlóra való kelmét küldött; szeptember hó 2-án az ottani áll. főreáliskola tapintézete javára szavaló s zenélé estét rendezett; október 13-án megünnepelte az aradi vértanuk emléket; október 16-án az egyesület anyagi és erkölcsi támogatásával Káldy Gyula magyar zene-történeti hangversenyt rendezett; november 1-én kivilágitotta s felszítottta Kemnitz Karoly 1848—9. honvédőrnagy sírját; december 2-án felolvásót-estét tartott; december 21-én a fővárosi 1848—9-iki szabadságharcai erckéye-múzeum támogatására 10 koronát szavazott meg. — Az egyesület vagyon-álladéka: 1896 frt 10 kr. A tagok száma 14 tiszteletbeli s 148 rendes. — Jeleztük rövid kivonatban ezen érdemes egyesület 1894. évi működését, s ezzel azt akarjuk elérni, hogy a F. M. K. E. vidéki választmányai lássák, mit tehet egy hivatásos jól felfogó s munkakedvelő bíró kis egyesület. A közlötökből is kitűnik, hogy a tevékenységnek útjai és módjai sokféleké, csak meg kell őket ragadni.

— Nyilvános köszönet. A turóc kereskedelmi és hitelintézet igazgatósága a közgyűlés által jókönyvű célokra megszavazott összegből a turóc-szt.-mártóni polgári fűiskola tapintézeti alapjának gyarapítására 35, a középkereskedelmi iskolai ifjusági segélyegyesülete javára pedig 10 frtot adományozott. Fogadják a turóc-szt.-mártóni kereskedelmi és hitelintézet tekintetes igazgatósága e nemes bőkezűségért a tantestület halás köszönetét. Boldis Ignác igazgató.

— Nem kell állami iskola. Mozgalmas értekezlet tartottak ma egy hete a zsambokrétiek (Turócmegye) az állami iskola ellen. Zsambokrétnek az agostai evangélikusoknak van egy felekezeti iskolájuk, melyben a tanító kikoptott mestereimber s így a ministeri tisztelet értelmében mar ezen oknál is, de azért is, rendelt a tanító fizetésre a minimális összeget el nem érő, intézkedés vált szükségessé az öllevezés tanfői általános szervezés tárgyában. Annak idején erősen kapacitáltak a népet a pánszláv korifeusok, hogy ne engedjék arra kerülni a dolgot, hogy az állam egészítse ki a tanfői fizetés a törvényes összegig, mert akkor mindnyájunkat magyarrá kell lenniök. A hitközség lelkesült kapacitások után lépre ment s kötelezte magát egy fides tanfői általános szervezésére. A kötelező okmány aztán annak rendje és módja szerint felterjesztetvén felsőbb helyre, most követeltetik, hogy a hitközség tegyen eleget kötelezettségének. Amde a hitközség most meg van fjeve, mert az aláírások alkalmából csak azt a kérdést tettek fel előttük az állami iskola hős ellenesei, hogy: vajjon hajlandók-e iskolájukat továbbra is fenntartani. Erre őök nyugodtan vállalkoztak, azt gondolván, hogy minden marad a

régiben. És ezt a kérdést elintézi gyűlékeztek össze március hó 3-án a zsambokrétzi evangélikusok. A gyűlékezetről az a nevezetes, hogy az érdekeltek erősen nemtettek Poleczky Andras lelkeszőknek, a miért ottákk idején fel nem világoztavan, most fizetők kell az iskola fenntartására — a törvény által — előirt percentek. A hitközség egyes tagja és a lelkész közt válogatvan szavakban folyt a további argumentáció, és kevesben mult, hogy tettségességre nem vemedett el a többszűlt és félrevezetett nép — lelkésze ellenében.

— A Dunáninneni ág. év. egyház-kerület felügyelőjévé az illetékes esperesség, legalább a mint a hangulatból kivetheti, Láng Lajosót óhajjak megválasztani. Láng Lajos megválasztása mellett félhozzak, hogy az egyház-kerület nemcsak kiváló hazafiai érdemekkel bíró, hanem oly egyént igényel felügyelőül, ki úgy az elméleti, mint a gyakorlati politika terén nemcsak megállhat, hanem ott már eredményeket is produkált.

— A Vörös-Kereszt-Egyület rutkai főisk. által március 2-án rendezett s tombolával egybekötött hangverseny minden tekintetben fényesen sikerült, ami minden este Epstein László elnöknek s a rendezőségnek köszönhető. Meglepő volt amaz élőkép, mely egy elesett honvéd első segélynyújtását jelképezte. Az apolonók szivesek voltak beszerzeni Budapestről olyan öltözetet, melyet az egyet apóli hadjárát esetén viselni fognak s ezzel kiválóan hozzájárultak az élőkép sikerültéhez. A tiszta bevétel 131 frt 10 kr. telt ki, mely összegnek 75% a rutkai all. iskola szegénysorsú növendékeinek felruházására fordították, 25% a pedig a központi pénztárba fog beszállitni. Felléptettek a következők urak: Bányk Gyula 1 frtot, Balzanka 50 kr., Hackenberger 50 kr., Novák 1 frtot, Majeranoszky 1 frtot, Saager 1 frtot, Schulz Lajos 2 frtot, Steinecz 50 kr., Sterberg 50 kr., Szaz 50 kr., Szaplonczay 50 kr., Szelig 50 kr., Tok 50 kr., Tomaszek 2 frtot, Vrlík 50 * kr., Wlaszaty 50 kr. Összesen 148 frt.

— Tüz Ruttkán. Folyó hó 6-án reggeli 7 órakor eddig ismeretlen okból tűz támadt Ruttkán, mely két házat teljesen elpusztított; a kivonult tűzoltóságnak sikerült a tűzet lokalizálni s tovább terjedésének elejét venni. Az oltási munkálatok közben egyesek önfeláldozó tevékenységét fejtejték ki.

— A kerületi tornaversenyek. Vlassics Gyula dr. vallás- és közoktatási miniszter elrendelte, hogy a kerületi tornaversenyek az idén Győrben, Besztercebányán, Debrecenben és Nagyváradon tartassanak meg. A versenyek idejét majus hó végére tervezik, a napokat azonban később fogják meghatározni. A besztercebányai versenyen a besztercebányai, fővárosi és budapestvidéki tankerületek vesznek részt.

— Egy Kálmán szántársalata március hó 5-én kezdette meg előadásait Zélyomban.

— Újítás a tanulóknál beírásánál. Ismeretes dolog, hogy igen nagy kelemelenségekkel jar az ujsikolai év kezdetén a tanulóknál beírása; gyakran s nagy gondot ad a szülöknek, hogy a gyermekeiket valamely intézetbe felvették. A közoktatásügyi miniszter e kelemelenségeknek segitendő, elrendelte, hogy ezentul a tanulókat már az iskolai év végén be lehet iratni a jövő iskolai évre, ugyanakkor szedhető be előre a felvételi tanítási díj is. Ha az illető tanuló az ujsikolai évben nem folytatná tanulmányait, a felvételi tanítási díjat visszakapja, a beírasi díjat azonban ilyenkor az intézet visszatartja.

— Elhasznált levél-bélyegek gyűjtése. Egy francia folyóirat igen elismerő nyilatkozat Van Mons Alfréd turóc-szt.-mártóni all. középkereskedelmi iskolai tanár ama ügybugzóságáról, melyet az elhasznált levél-bélyegek gyűjtése körül két éven át kifejtett. A folyóirat elragadtatással közli olvasóival, hogy nevezett tanár miként kedvelte meg tanítványait a bélyeg-gyűjtést és miként keltette fel országsszerte az érdeklődést az elhasznált levél-bélyegek gyűjtésére iránt. Majd kérdezi olvasóit, hogy vajjon nem tanulhatnaak-e ők is buzgalmat a turóc-szt.-mártóni kereskedelmi iskolai tanártól és tanítványaitól? Hiszen csak egynehány tanulóval kell az eszmét megkedveltetni és a többi egy kis utánjárásal menni fog. Erről tanúsodik ama 25 kr. súlyú csomag, melyet Van Mons Alfréd a gyűjtő-bizottsághoz — két évi bugzósága tanúságául — beszolgáltatót.

Nyiltér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyeresselem Bastruhakra való kelmét 8 frt 65 król 42 frt 75 krig egy telvényre — Tussors és Shantungs-Pongees valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 35 król 14 frt 65 krig méterénként, sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban) s. a. t. postabér és vammentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultival: **Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zúrtlebenen.** Svájcha címzett levelekre 10 kros, Zúrtlebenlakokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztettek.

3995. tk. sz. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szent-mártóni kir. járásbírószag mint teleknyelvi hatóság közhírré teszi, hogy Pollitzer sz. Popper Cecilia mint nehái Popper Matild kimutatott jogutódjának Nemez József elleni végrehajtási ügyében a bbányai kir. törvényszék területén Felső-Stubnya községben fekvő:

a felső-stubnyai 47. sz. Utjkben A. I. 1—30. sorsz. a felvett ingatlanokból és azokhoz tartozó erdő és legelő illetőségéből B. 1/6 a kiskorunak bejegyzt,

de az 1892 évi szeptember hó 1-én kiállított helyhatóság bizonyítványának gyakorolnának igazolt Nemező Józsefet 1/3 részben megillető jutalekra 592 ftk kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi március hó 27-én Felső-Stubnya községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan bencsárának 10%-át készpénzben vagy övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismerényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Turóc-Szt.-Mártonban, 1894. évi november 28. Medzihradzsky, kir. aljbíró.

1394. tk. sz. 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gallo Jánosnak Lamos Fere Gábor elleni végrehajtási ügyében, a beszerzésbeni kir. törvényszék területén lévő, Klicsin községben fekvő:

a) a klicsini 3. sz. tljkönyvben A. I. 1. sor-3. hr. sz. alatt foglalt ingatlanról Lamos Fere Gábor B. 10. t. szerint 7/12 részben megillető jutalekra 657 ftrban.

b) az ottani 135. sz. tljkönyvben A. I. 1. sor-456. hr. sz. a. felvett Suhajda András, Gallo János, Lamos Fere Gábor nevére irt ingatlanra 152 ftrban, és

c) az ottani 160. sz. tljkönyv II. 1-26. sorsz. a. felvett és Lamos Fere Gábor nevére irt 322 ftrban ezzel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi március hó 20. napján d. e. 10 órakor Klicsin községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak minden egyes ingatlan bencsárának 10%-át készpénzben, vagy övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. jbróság mint tkvi hatóság. Turóc-Szt.-Mártonban, 1894. évi augusztus 31-én. Medzihradzsky, kir. aljbíró.

34. sz. 1895.

Árverési hirdetmény

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a znióváraljai kir. járásbírósg 1895. évi 136. számú végzése következtében Mashazsek A. és társa preoi lakosok javára Marek András kis-csepevényi lakos ellen 125 ftr s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján elfoglalt és 645 ftrba becsült azon ingók melyek Fabry Mihály bodorfalvi lakos részére 445 ftr s jár. iránt f. évi 41. sz. alatt eredetileg összeíratlak és 26 ftrnyi értékben összeírt házi- és szoba-felszerelésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtak.

Mely árverésnek a zniói kir. jbróság 426-1895. számú végzése folytán 125 ftr tőkekövetelés, ennek 1894. évi január hó 1-101 járó 6% kamatai és pedig összesen 9 ftr 48 krban bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínen Kis-Csepevényben leendő eszközökre 1895. évi március hó 14-ik napjának d. e. 10 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozik oly megjelölésel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. évi t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Znióváralján, 1895. évi február hó 26-án. Szibner, kir. bírósági végrehajtó.

2816. tk. sz. 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstar végrehajtónak Lamos Leonharde Péter (Hrnosiár) elleni végrehajtási ügyében Ruttká községben fekvő:

1. a ruttkai 158. sz. tljkönyvben A. + 1. sor-242 hr. sz. alatt felvett Lamos (Leonhard) Péter A. 2. a Lamos Leonharde szül. Csoch Julia. Lamos Leonharde, János és Péter B. 1. alatt. Lamos Hrnosiare Leonharde, Simon és Lamos Hrnosiare Leonharde férj. Langa Teréz nevére B. 3-4. a. irt ingatlanra 3 ftrban.

2. az ugyanottani 162. sz. tljkönyvben A. + 1-9. sorsz. a. felvett s Lamos (Leonharde) Péter nevére irt ingatlanra 360 ftrban, és

3. az ugyanottani 187. sz. tljkönyvben A. + 1. sorsz. a. felvett s Lamos Leonharde szül. Csoch Julia, Lamos Leonharde János és Péter B. 2. a. Lamos Hrnosiare Leonharde, Simon és Lamos Hrnosiare Leonharde férj. Langa Teréz nevére B. 4-5. a. irt ingatlanra 20 ftr kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi március hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Ruttká községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan bencsárának 10%-át készpénzben vagy övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismerényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg, mint tkvi hatóság. Turóc-Szt.-Mártonban, 1894. évi október 10-én.

Felkete, kir. táblai bír.

910. tk. sz. 1895.

Hirdetmény.

Balázsfalu község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakítottat és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendel, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közbe:

1. hogy mindazok kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §-ának b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesei kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1895. évi szeptember hó 15. napjaj bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbított záros határidő eltelte után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok a kik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-aikat esetibein — ide értve ez utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívannak irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1895. évi szeptember hó 15. napjaj bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbított záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértye vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságok hat hónap alatt, vagyis 1895. évi szeptember hó 15. napjaj bezárolag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbított záros határidő eltelte után az atalakításhoz közbefötté tevés bevezetéséből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül tamadhathatják meg.

Egyuttal figyelmeztetek azok a felek, a kik a hitelesítő-bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűsített másolatokat is csatolnak vagy ilyenek pótlólag benyújtanak, az eredeteket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Turóc-Szt.-Mártonban, 1895. évi február 28-án.

Medzihradzsky, kir. aljbíró.

42. sz. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a znióváraljai kir. járásbírósg 1894. évi 1055. számú végzése következtében Melferber Z-igmund ügyvéd által képviselt Zniói Köles. Segélyző-Penztar javára Vojták Ferenc valóság lakos ellen 255 ftr s járuléki erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján elfoglalt és 449 ftr 50 krba becsült 1-4., 8., 9., 12., 14., 15., 17., 18., 20-28. folyó tétel alatt különféle szobabútor: egy varróegő, egy zongora; egy téhen, két borjú, három sertés, egy szecskavágógép és a Zniói Köles. Segélyző-Penzárnál 175. lapszáma alatt 6 darab 30 ftrós betétje, annak kamatai és osztalékából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtak.

Mely árverésnek a Zniói kir. jbróság 372-1895. számú végzése folytán 255 ftr tőkekövetelés, ennek 1894. évi január hó 15. napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 36 ftr 15 krban bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínen Valcsán leendő eszközökre 1895. évi március hó 16-ik napjának d. e. 10 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozik oly megjelölésel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Znióváralján, 1895. évi február hó 22-én. Szibner, kir. bírósági végrehajtó.

Bérbe adó ház és kert. Tomcsány községben fekvő 4 szobából, előszobából, konyhából és léskamrából álló lakóház a szükséges melléképületekkel, t. i. 2 pincével, 2 raktárral és kocsiszinnel, valamint 4 holdnyi kiterjedésű gyümölcsös és zldséges kerttel együtt igen jutányos arn bérbe adó. A bérbe venni szándékozik, a telek tulajonosához, Tomcsányi Mór. Budapest (Tiszvási-telep, Elnökutca 12. szám) sziveskedjenek fordulni.

Öltönyeknek való kelmék. Peruvien és dosking a magas klerus részére, szabályszerű kelmék és kir. tisztviselő-egyenruhákra, gyúszintén hadastűnyok, tűzőlök és tornázóknak, valamint ltrök részére. Teko- és játéktárolakra való posztók, koci-átluzatok. Legnagyobb raktár stájeri, karintiai, tiroli stb. lódenben férfi és női használatra, eredeti gyári árak mellett, oly nagy választékban, a milyent huszszoros verseny nem nyújthat. Legnagyobb választék csakis finom, tartós női posztóból, a legdivatosabb színekben. Mosó-szővet, út-platók 4-14 ftrig. ugy- szabó-kellekek (uj-béls, gomb, tű, cérna stb.). Valodi, tartós, tiszta gyapot posztó aruk, és nem homli olcsó rongyot, mely alig a szabó munkadíjat érdemli, ajánl jutányos aron. STIKAROFSKY J., BRÜNNEB (az osztrák Manchester). Legnagyobb gyári posztó raktár 1/2 millió forint értékben. Szétküldés csak utánvét mellett. Figyelmeztetés! Minthogy úgynökök és házlok sztikarofsky elnevezésű másodminőségű arukot szoktak árusítani, félreértések kiküldése végett figyelmeztetem a n. ó. fogyasztó közönséget, hogy ilyen úgynöknek semmi féltéltel alatt nem adom el áruimat.

A Tinct. capsici compo. (Horgony-Pain-Expeller) Ez az Horgony-Pain-Expeller nevű és ismeretes, igazán népszerű háziáser most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bebiztosított, teljesen biztonságos készítmény, csúsznál, tagszorgatásnál stb. nel. A föld összes országában nagy elterjesztést és biztohasnát követelő minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható. Hogy értéketlen utazatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával védjegyünkre, a vörös horgonyra figyelendő és minden úg- ezen jogj nélkül, mint nem valódi visszatartandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 ft. 20 krnyi árban üvegteként. Budapestben Török József gyógyszerésznél. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thür.-ban.